

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! basisschool De Kleine Icarus Gent te GENT

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 2618

Instelling GO! basisschool De Kleine Icarus Gent

Directeur Filip LIETAR

Adres Karel Lodewijk Ledeganckstraat 4 - 9000 GENT

Telefoon 09-243.93.58

Fax 09-220.00.43

E-mail filip.lietar@pantarhei.be

Website www.dekleineicarus.be

Bestuur van de instelling GO! scholengroep Panta Rhei

Adres Ooievaarsnest 3 - 9050 GENTBRUGGE

Scholengemeenschap HORTA

Adres Ooievaarsnest 3 - 9050 GENTBRUGGE

CLB CLB vh GO Gent

Adres Voskenslaan 262 - 9000 GENT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 26/11/12; 27/11/12; 28/11/12 en 29/11/12

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 29-11-2012

Datum bespreking verslag met de instelling 14-12-2012

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Jan Devos

Teamleden Liesbet Criel

Deskundige(n) behorend tot de nihil

administratie

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming.....	8
3.1.1.3 Vaststellingen voor het kleuteronderwijs: Nederlands en muzische vorming	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming.....	13
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	14
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	15
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	16
4.1 Professionalisering	16
4.1.1 Deskundigheidsbevordering	16
4.2 Welzijn.....	16
4.3 Begeleiding.....	17
4.3.1 Leerbegeleiding	17
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	19
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	20
6.1 Wat doet de school goed?.....	20
6.2 Wat kan de school verbeteren?	21
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	21
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	22
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	22
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	22

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De school ligt in een studentenbuurt in Gent en is gehuisvest in gebouwen van HoGent. In de onmiddellijke omgeving van de school zijn ook andere scholen van diverse netten aanwezig met onderscheiden pedagogische projecten. De school maakt deel uit van de scholengemeenschap 'Horta' bestaande uit dertien basisscholen en de ruimere scholengroep 'Panta Rhei' die scholen uit verschillende onderwijsniveaus omvat. In september 2007 werd beslist om zich als eerste 'Daltonschool' te profileren gezien dit een logische doorgroei was vertrekkende vanuit de aanwezige sterktes van het schoolteam. Taakgericht onderwijs en een stevige bagage aan basiskennis zouden hand in hand gaan. De school is in ontwikkeling wat zorgt voor een toename in het aantal kinderen vooral in de kleuterschool en een grotere, evenwichtiger mix aan kinderen met diverse sociaal-culturele achtergronden. Het toenemend aantal kleuterklassen zal extra-druk veroorzaken op de aanwezige schoolinfrastructuur.

De kleuterafdeling brengt haar opbrengsten in kaart via diverse kindvolgsystemen, observatielijsten, schoolrijpheidstesten, ... De lagere afdeling doet dit vooral via eigen en methodegebonden toetsen naast gestandaardiseerde testen in het kader van het leerlingvolgsysteem en toetsen einde basisschool. Dit zorgt voor een rijke basis aan gegevens maar deze worden vooral aangewend ten aanzien van snelle, remediërende interventies en nog weinig op groeps- of schoolniveau. Het outputbeleid heeft nog groeikansen.

Het aantal zittenblijvers is gedaald en het uitreiken van getuigschriften/attesten is vooral gebaseerd op de percentages die de leerlingen behalen op een aantal leergebieden. De verkregen gegevens uit het secundair onderwijs worden bijgehouden. De verschillende schoolparticipanten worden bevraagd en de resultaten geven aanleiding tot acties. Het schoolteam in mei 2010 werd een jaar later gevolgd door een oudertevredenheidsmeting en dit schooljaar was het welbevinden van de leerlingen aan de beurt.

Het aanbod in de kleuterafdeling is én leerkracht- én leerplan- én kindgestuurd. De thematische werking, de dagelijks terugkerende routines en rituelen naast het zelfgekozen en begeleide werk in de speelwerkhoeven zorgen voor een geïntegreerde benadering waarbij de kleuters actief en betrokken spelen en ontwikkelen. Hierdoor ontstaat er samenhang tussen de leergebieden waarbij alle domeinen van Nederlands en muzische vorming aan bod komen. De kleuterleidsters werken doelgericht door concrete doelstellingen te vermelden in de planningsdocumenten en de leerplandoelen per thema te overlopen en te bewaken. Op deze wijze krijgen de kleuters heel wat talige en muzische ervaringskansen aangeboden en zijn er garanties over het aanbod. Op natuurlijke wijze krijgen de kinderen heel veel talige impulsen maar deze werking kan nog aangevuld worden met een doordacht en systematisch woordenschatbeleid dat aandacht heeft voor selectie en vastzetting van aangeboden woorden. Het team volgt een nascholingstraject rond taalstimulatie waarbij sporen tot op de klasvloer merkbaar zijn. Soms kan de verticale samenhang overheen de groepen nog doordachter zoals het geval is bij het representeren van de werkelijkheid richting woordbeeld.

In de lagere afdeling wordt voor Nederlands met onderwijsleerpakketten gewerkt. Indien leerkrachten hiervan afwijken, vallen ze terug op de leerplandoelen. Alle domeinen van dit leergebied komen voldoende aan bod en de verticale samenhang overheen de leeftijdsgroepen is gewaarborgd. De lagere afdeling voorziet in een aantal natuurlijke en functionele taalgebruikssituaties (kringmomenten, coöperatieve werkvormen, ...) die heel wat oefenkansen bieden ten aanzien van de mondelinge taalvaardigheid. Schrift, spelling en lezen krijgen volop aandacht maar het aantal vrije, creatieve en functionele schrijftaken mag nog verder toenemen. De leerkrachten houden het strategisch schrijfonderwijs op het oog en voorzien een variatie aan tekstsoorten. Zij voelen wel nog nood aan het doordenken van evaluatievormen voor een aantal onderdelen zoals schrijven, luisteren en spreken. Er worden stappen gezet om preventief en remediërend te werken ten aanzien van mogelijke uitval. Niettegenstaande er voor het leergebied muzische vorming sterke uitwerkingen merkbaar zijn, biedt de algehele werking geen garanties voor het aanbieden van alle onderwijsdoelstellingen. Het domein beeld krijgt de aandacht die het verdient maar een aantal domeinen worden verwaarloosd of krijgen leerkrachtafhankelijk een invulling. In de planningsdocumenten zijn weinig sporen terug te vinden en het jaarplan krijgt een

verantwoordingsgerichte invulling waardoor het zijn effect op de klaspraktijk mist. Schoolafspraken over planning, evaluatie en rapportering ontbreken. De samenwerking met lokale musea en andere externe partners is een sterk punt en de samenhang tussen muzische expressievormen en lopende thema's binnen het leergebied wereldoriëntatie verdienen waardering.

Het schoolteam van De Kleine Icarus vertoont een grote openheid en bereidheid tot leren en ontwikkelen en participeert dan ook aan tal van nascholingsinitiatieven. Hierbij is er ook deelname aan meer langdurige opleidingen en trajecten die vaak een dieper leereffect opleveren. De wijze waarop prioriteiten ontstaan, is niet altijd even helder en een doelgerichte evaluatie van prioriteiten en nascholingen komt weinig voor. Functioneel overleg, bijvoorbeeld naar aanleiding van individuele en groepsgerichte ondersteuning, biedt leerkansen maar het gericht leren van en met elkaar aan de hand van methodieken is nog niet grondig uitgewerkt.

In het handelen van het team staat de zorg voor het welbevinden van de kinderen voorop. Het team investeert in een toenemende zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van de kinderen en de communicatie en betrokkenheid van de ouders wordt ernstig genomen. De laatste jaren is de zorgwerking sterk geëvolueerd en er werden zorgstructuren en –procedures geïnstalleerd. Er is een preventieve zorgaanpak met aandacht voor de eerstelijns-ondersteuning en er zijn snelle interventies bij taal- en rekenproblemen. Een meer planmatige en doelgerichte ondersteuning en evaluatie van interventies betreffende zorg is zeker mogelijk. Een ander groeipunt betreft het beter afstemmen en stroomlijnen van de inventarisering van kinderen met zorgvragen, de versnipperde acties rond het bevorderen van de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen en de plannings- en screeningsdocumenten behorende tot het leerlingvolgsysteem. Vanuit het gezondheidsbeleidsplan en de werking rond anderstalige nieuwkomers zijn waardevolle acties opgezet. De visie en werking ten aanzien van de anderstalige nieuwkomers kan nu verder groeien.

Het beleid maakte een transformatie in de schoolwerking en schoolpopulatie mogelijk. De Kleine Icarus heeft dan ook veel progressie gemaakt. Ondertussen beschikt de school over een eigen profiel en uitgeschreven documenten die een weergave zijn van de visie en de werking van de school. Er is ruimte voor overleg en de directeur volgt de werking op. Doordat het schoolorganisatorische luik sterk op de voorgrond treedt, ontbreekt soms de tijd om het pedagogisch-didactische beleid verder uit te werken. Het verder uitbouwen van de kwaliteitszorg en –bewaking wordt als een groeimogelijkheid ervaren. Er heerst waardering naar het beleid toe maar er wordt ook een grote druk gevoeld en de vergaderingen zouden volgens sommigen aan efficiëntie kunnen winnen.

De Kleine Icarus is een kleinschalige school bestaande uit een warm en collegiaal team dat over veel inzet en kunde beschikt. Er heerst een professionele aanpak en er zijn gemoedelijke contacten tussen kinderen, schoolteam en ouders. De school is ondertussen op vele vlakken in positieve zin geëvolueerd en beschikt nog over een aantal groeimogelijkheden. Vooral de weinig doelgerichte en evenwichtige benadering van het leergebied muzische vorming vormt voor de lagere afdeling een belangrijk werkpunt. Het inspectieteam is ervan overtuigd dat het team over de capaciteiten beschikt die toelaten dat De Kleine Icarus zich op nog hogere hoogtes kan begeven.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

Nederlands
muzische vorming

Lager onderwijs

Nederlands
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Logistiek

Welzijn

Veiligheid
Milieu

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling levert voldoende inspanningen voor het nastreven van de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands. Alle domeinen van het leergebied komen voldoende evenwichtig aan bod. De leerkrachten bieden voldoende kansen om taal te gebruiken en erop te reflecteren. De taalvaardigheid wordt op een natuurlijke, geïntegreerde en actieve wijze gestimuleerd. Binnen de zorgwerking gaat veel aandacht naar taalontwikkeling en eventuele problemen die hierbij opduiken. De kleuterafdeling neemt deel aan een nascholingstraject dat een meerwaarde biedt ten aanzien van de klaswerking.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor muzische vorming in voldoende mate na. De thematische uitwerking, het dagverloop, de speelwerkhoeken en de aangeboden materialen staan garant voor een voldoende brede uitwerking van dit leergebied. De kleuters kunnen zich veelzijdig muzisch uitdrukken en ze krijgen een grote variatie aan technieken en materialen aangeboden. Dankzij het schoolrapport is een gerichtere evaluatie mogelijk geworden.

3.1.1.3 Vaststellingen voor het kleuteronderwijs: Nederlands en muzische vorming

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De kleuterafdeling gebruikt de leerplandoelen als referentiekader. Zij gebruiken deze doelen enerzijds bij de planning om de thema's vorm te geven, anderzijds turven ze deze doelen over de thema's heen om garanties in te bouwen betreffende het aanbod. In de planningsdocumenten noteren de kleuterleidsters ook één of enkele concrete doelstellingen (= fase-doelstellingen) die nauwkeuriger aangeven waaraan zal gewerkt worden.

De leerkrachten werken met vaste, kalendergebonden thema's en vrije thema's. Daarnaast zijn er jaarlijks ook een drietal klasoverschrijdende projecten. De invulling ervan is vaak een samenspel van wat leerplandoelen aangeven, wat de leerkracht belangrijk vindt en de inbreng van de kinderen. Het 'levende' thema is zichtbaar in de klas en zorgt voor verrijking van de speelwerkhoeken. Er zijn hoekenfiches in gebruik waarbij per thema staat aangegeven welke taal- en denkactiviteiten, creatieve activiteiten en opvoedende, manipulatie- en nabootsingsspelen zullen aan bod komen. Een dergelijke werkwijze dwingt de leerkracht om haar activiteiten breed te organiseren.

Alle domeinen van de onderzochte leergebieden Nederlands en muzische vorming komen voldoende aan bod doorheen de thematische werking, de dagdagelijkse routines en rituelen en de hoekenwerking. Ook in de opvoedende spelen, de manipulatiespelen en de illusiespelen zijn er kansen voor de muzische en talige ontwikkeling van kleuters. De fijne motoriek wordt onder meer aangescherpt door vingerspelletjes, door hen patronen te laten natekenen in het zand en door het aanbieden van fijne manipulatiematerialen. Het onthaal en andere kringmomenten, de kalenders, waarnemingen van realia en prenten, het beluisteren van verhalen, ... ontlokken taal aan kinderen. De open vraagstelling

en de motiverende taken zorgen voor samenhang tussen denken, doen en verwoorden. Er is aandacht voor het werken met boekjes of het zelf maken van een boekje waarbij kleuters prenten zoeken met dezelfde beginletter van het thema. Op een speelse wijze bieden de leerkrachten allerlei auditieve en visuele oefeningen (rijmen, lettergrepen klappen, letterherkenning, ...) aan in het kader van de ontluikende geletterdheid. Tijdens vrije momenten kijken de kleuters vaak samen in een boekje. Er is aandacht voor een correcte uitspraak maar de aandacht voor poëzie kan in sommige groepen nog toenemen.

Algemeen beschouwd is er veel aandacht voor een impliciete taalverwerving met talige feedback, het positief benaderen, verhelderen, hertalen en bevestigen van kinderen. Alhoewel er voor woordenschatverwerving enkele woordenschatlijsten in gebruik zijn en er voor de thema's een selectie van woordenschat is gemaakt, kunnen we nog niet spreken over een uitgewerkt woordenschatbeleid met criteria voor het selecteren van woorden en een procedure voor het systematisch vastzetten van woorden.

De muzische activiteiten zijn vaak verweven met het thema. Zo zingen de kleuters een schoenenlied, maken ze een gekke schoen, tikken ze ritmisch met schoenen, dansen ze de schoenendans, worden ze echte dames door het uitproberen van schoenen in een tot schoenenhoek omgevormde poppenhoek, ... Beeldend werk komt ruim aan bod waarbij de kinderen aan de slag gaan met een grote verscheidenheid aan technieken en materialen. De kleuters creëren ook driedimensionele werkstukken. In sommige groepen kan het spontaan en creatief vormgeven nog toenemen (inkleuren, wolletjes op staart plakken, ...). Muziek komt ook veelvuldig voor in de routines (goedemorgenlied, opruimlied, liederen bij het overlopen van de kalenders, ...) en gekoppeld aan de thema's. Het gaat niet enkel om het aanleren van een lied maar er wordt ook gespeeld met klank, stem en ritme. Er is eveneens aandacht voor stemvorming, het beluisteren van muziek en het dansen/bewegen op muziek. Dramatische expressie krijgt kansen wanneer kinderen spelen in de poppenhoek of met de verkleedkleden. De kleuters bewegen vaak op muziek, imiteren bewegingen van de leerkracht of gaan uitbeeldend bewegen (bewegen als bosdiertjes).

De thematische werking, de klasorganisatie en het dagverloop zijn gericht op een geïntegreerde benadering en het aanbieden van een rijk aanbod aan gevarieerde activiteiten. Er gebeuren niet alleen leergebiedoverschrijdende maar ook domeinoverschrijdende activiteiten zoals schilderen of bewegen op muziek. De kleuterleidsters vinden het niet alleen belangrijk dat kleuters kennis maken met nieuwe technieken en vaardigheden aanleren maar dat ze ook kunnen samenwerken en correct verwoorden. De aandacht voor verticale samenhang kan nog versterkt worden. Zo zijn er verschillende representaties van de werkelijkheid (pictogrammen, woordbeelden, foto's, ...) zichtbaar gemaakt maar is nog niet nagedacht over een verticale opbouw richting letterteken.

De leerkrachten en de kleuterklaswerking bieden voldoende ruimte aan de kinderen om initiatief te nemen. Ze kunnen spelend leren en kiezen tussen activiteiten. De kleuters worden positief benaderd en bekrachtigd. Ze krijgen voldoende kansen om hun talige en artistieke talenten te ontwikkelen. Motiverende opdrachten maar ook evenementen kunnen hiertoe aanleiding geven.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De kleuterafdeling beschikt over voldoende ontwikkelingsondersteunend materiaal ten aanzien van beide onderzochte leergebieden. De speelwerkplekken zijn voldoende in aantal en in variatie. In sommige klassen kan nog gedacht worden aan het inrichten van een poppenhoek of een lees- en schrijfhoek. In alle kleuterklassen is een boekenbak voorhanden met een verscheidenheid aan soorten boeken (kranten, tijdschriften, fotoboekjes, ...). Er zijn voldoende materialen zoals kralen, steekparels, noppers, plasticine om de fijne motoriek te ontwikkelen. Kalenders, eenvoudige handelingswijzers en andere visuele representaties van de werkelijkheid zijn aanwezig. De kleuters kunnen experimenteren en vormgeven met krijt en allerlei stempels en letters of een verhaal beluisteren met een koptelefoon. De klassen beschikken over spelmateriaal dat talige uitingen stimuleert.

In de kleuterklassen is voldoende basismateriaal aanwezig om te exploreren, te manipuleren en beeldend vorm te geven. Ze kunnen volop knippen, kleven, stempelen, schilderen, boetsen, timmeren, weven, naaien... Een muziekkoffer, cd-speler, nabootsingsspelen, winkel, verkleedhoek, ... ondersteunen de andere domeinen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Een eerste bron van evaluatie vormen de gesprekken in de kring en de observaties: beheersen ze de begrippen, hanteren ze een vlot taalgebruik, hoe staat het met de penseelgreep, welke kleuren gebruiken ze? De evaluaties met de groep zijn waardevol en er overheerst een positieve benadering. Nadenken over hoe een dergelijk evaluatiegesprek kan verrijkt worden zou een meerwaarde vormen. De kleuterleidsters hanteren ook verschillende observatie- en registratie-instrumenten waarin elementen van taalvaardigheid en vooral beeldend werk zijn opgenomen. De evoluties of sterktes zijn hiermee niet altijd duidelijk. Een belangrijke aanvulling vormt het kwaliteitsvol kleuterrapport dat twee keer per schooljaar wordt ingevuld. Hierdoor is meteen duidelijk voor alle domeinen van het leergebied Nederlands welke vaardigheden de kleuters in mindere of meerdere mate beheersen. Ook voor muzische vorming wordt het beheersen van concrete vaardigheden voor de domeinen muziek, drama en beeldende expressie gescoord op een driepuntenschaal.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Doorheen de kleuterklaswerking blijft het welbevinden van de kleuters centraal staan. De klaswerking staat garant voor een rijke, ontwikkelingsstimulerende omgeving en er is afwisseling tussen geleide activiteiten, speelwerkhoeken en Daltonwerk waarbij het aantal taken geleidelijk aan toeneemt. De kleuters werken natuurlijk en heterogeen samen door bijvoorbeeld samen een voorgelezen boek door te nemen of een kleuter aan een andere kleuter te laten uitleggen hoe een spel in elkaar zit. In de kleuterafdeling circuleren leer(plan)lijnen, groeilijnen en zorglijnen die intrinsieke kwaliteiten bevatten maar het geheel zorgt voor enige planlast en oogt diffuus. Verder is er een natuurlijke differentiatie onder meer door de vraagstelling tijdens waarnemingen, kringmomenten, ... Het muzische wordt nog minder gezien als sterkte of als hefboom voor sociaal-emotionele of talige ontwikkeling. De ondersteuning door de zorgleerkracht kan verschillende vormen aannemen (klasintern of klasextern). Het aanbrengen van de klasafspraken of het samenstellen van een fotowoordenboek zijn voorbeelden van concrete uitwerkingen. De samenwerking met de klas voor anderstalige nieuwkomers en de integratie-activiteiten met het eerste leerjaar zijn sterktes.

Professionalisering	De kleuterafdeling neemt momenteel deel aan een nascholingstraject in samenwerking met de begeleidingsdienst rond het stimuleren van taalactiviteiten in de hoeken en andere interactiemomenten. Dit traject wordt als zeer zinvol geëvalueerd en er zijn sporen van terug te vinden in de klaswerking. Een leerkracht volgt een individuele nascholing rond taalstimulatie in dagelijkse situaties. Rond het leergebied muzische vorming lopen momenteel geen nascholingsinitiatieven.
Deskundigheidsbevordering	
Nascholingen	
Interne expertise	

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen Nederlands met de meeste kinderen. De kwaliteitsvolle onderwijspraktijk zorgt voor natuurlijke taalgebruikssituaties aangevuld door gerichte aandacht voor meer systematische en schools-technische onderdelen van dit leergebied. Activerende en coöperatieve werkvormen en het materiaalaanbod motiveren de leerlingen tot taalgebruik. De leerlingen krijgen voldoende differentiatiemomenten en ondersteuning indien zich problemen stellen.

Curriculum	In de lagere afdeling worden voor het leergebied Nederlands
Onderwijsaanbod	onderwijsleerpakketten gebruikt. Dit komt voor onder de vorm van
Referentiekader	totaalmethodes, voor bepaalde onderdelen van Nederlands (spelling, schrift) en
Planning	als differentiatiemateriaal. De mate waarin een pakket strikt gevolgd wordt, is
Evenwichtig en volledig	verschillend. De leerkracht die hier in ruime mate van afwijkt, turft de
Samenhang	leerplandoelen waardoor er zekerheid is over de brede benadering en hiaten
Brede harmonische vorming	zoveel mogelijk vermeden worden.
Actief leren	

Doelstellingen komen zelden voor in de planningsdocumenten, die qua uitwerking sterk van elkaar verschillen. Het is vooral het onderwijsleerpakket en de vaste, terugkerende activiteiten die voor de invulling zorgen.

Het taalonderwijs kenmerkt zich door een brede aanpak waarbij alle domeinen aan bod komen. De ontwikkeling van de mondelinge taalvaardigheid krijgt voldoende kansen door het aanbieden van een breed spectrum aan taalgebruikssituaties: coöperatieve werkvormen met rollenverdeling, maatjes- en tutorwerk, taakwerk, allerlei kringen (evaluatiekring, filosoferenkring), klasgesprek, nieuws- en boekenronde, klassenraad, expo ... Het zijn vaak functionele activiteiten die ingebed zitten in de klaswerking. Hierbij is aandacht voor gespreksconventies, uitspraak, verwoorden en argumenteren. De jongere kinderen worden aangemoedigd door het gebruik van handpoppen en taalspelletjes, terwijl de oudere kinderen worden uitgedaagd door een stellingenspel, een presentatie op basis van sleutelwoorden, het innemen van een rol als expert, ... Er zijn rijke, stimulerende taaltaken zoals het campagne voeren voor de leerlingenraad, het rapporteren als journalist over actua of het werken met een binnen-buitenkring. Mogelijkheden die minder aan bod komen zijn onder meer interview, telefoongesprek en dramatisatievormen. Het voorlezen aan jongere kinderen is dan weer een goed voorbeeld van strategisch spreekonderwijs waarbij de spreker zich aanpast aan het (jongere) doelpubliek. Spelling en schrift (inbegrepen een correcte schrijf- en zithouding) komen voldoende vaak aan bod als onderdelen van schriftelijke taalvaardigheid. Heel wat oefeningen rond spelling, schrijven en begrijpend lezen komen terecht in het taakwerk. Het strategisch schrijfonderwijs en het aanbieden van verschillende tekstsoorten zijn sterke punten. De leerkrachten maken werk (onder meer via leuke opdrachten in de boekenronde en boekbesprekingen) van leesplezier en boekenpromotie en proberen de leesfrequentie van de kinderen zo hoog mogelijk te krijgen. Er zijn enkele mooie initiatieven rond schrijven (elfjes, blogartikels, recepten, ...) maar het aantal vrije en creatieve schrijfopdrachten

kan in sommige groepen nog toenemen. Taalbeschouwing komt als reflectie op taalgebruik, taalsysteem en taalstrategieën aan bod. In sommige groepen kan dit (vernieuwde) onderdeel nog eens nagekeken worden.

De lagere afdeling levert inspanningen om leergebiedoverschrijdend te werken aan de eindtermen Nederlands. Vooral ingeroosterde gespreksvormen en gevarieerde werk- en groeperingsvormen in andere leergebieden zorgen voor talige oefenkansen. Ook domeinoverschrijdende taaltaken komen voor, bijvoorbeeld door kinderen te laten luisteren naar een voorgelezen tekst om hiervan een mindmap te maken.

Het werkelijkheidsgerichte gehalte is reeds in zekere mate aanwezig maar heeft in sommige groepen nog groeikansen. De leerkrachten wenden activerende en betrokkenheidsverhogende werkvormen aan die de kinderen motiveren om talig aan de slag te gaan.

Materieel beheer

Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De verschillende klasgroepen beschikken over één of meerdere onderwijsleerpakketten, een klasbibliotheek en didactische methodes en educatieve spelen. Handpoppen, letterdozen, schrijfkaarten, taalfiches, woord- en letterzetter, klikklakboekjes, wandplaten ... ondersteunen het taalonderwijs. De school heeft ook een eigen schoolbibliotheek ingericht waarbij een ouder als bibliothecaris fungeert.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De evaluatie van dit leergebied gebeurt aan de hand van observaties, eigen en methodegebonden toetsen naast gestandaardiseerde testen. Deze laatste testen (eindtoetsen en toetsen in kader van leerlingvolgsysteem) worden vooral op individueel niveau bekeken. Behalve evaluatie door de leerkracht krijgen de leerlingen ook de kans om zichzelf en medeleerlingen te evalueren. De makkelijk meetbare onderdelen vormen geen probleem maar voor luisteren, spreken en schrijven zijn heel wat leerkrachten zoekende. Het schoolrapport omvat alle domeinen en er is een apart rapport die informatie biedt voor anderstalige nieuwkomers over klankleer, mondelinge vaardigheden en woordenschat.

Begeleiding

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De percentages op de rapporten en de resultaten op gestandaardiseerde testen geven leerkrachten een beeld van de taalontwikkeling van hun kinderen. Het systeem rendeert momenteel vooral om eventuele problemen vlug te detecteren en aan te pakken.

Differentiatie zit ingebouwd in het gehanteerde onderwijsleerpakket of gebeurt door het gebruiken van onderdelen uit andere onderwijsleerpakketten. Materiaal met zelfcorrectie en oefeningen op internet bieden extra-differentiatiemogelijkheden. Er is reeds een afstemming tussen de praktijk van de klasleerkracht en de leerkracht anderstalige nieuwkomers. Het verder uitbouwen van deze afstemming is een zinvol verbeterpunt. Uitvallers op bepaalde onderdelen krijgen extra-ondersteuning door een zorgleerkracht.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

In de lagere afdeling lopen enkele individuele nascholingen: een klasleerkracht volgt een nascholing rond taalportfolio en de zorgcoördinator verdiept zich in het nieuwe AVI-systeem.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor muzische vorming in onvoldoende mate. Er heerst een verantwoordingsgerichte benadering waarbij weinig doelgerichtheid merkbaar is noch bij de planning noch ten aanzien van de bewaking van het aanbod. Er zijn weinig schoolafspraken, de evaluatie van dit leergebied en de betekenis in het zorgverhaal dienen verder uitgewerkt te worden.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De lagere afdeling hanteert geen onderwijsleerpakketten voor dit leergebied en wil daarom de leerplannen als referentiekader gebruiken. In de praktijk worden de leerplandoelen weinig functioneel aangewend en wordt het handelen vooral gestuurd vanuit de eigen perceptie.

De jaarplannen waarin een aantal leerplandoelen zijn opgenomen, verschillen sterk en hebben weinig betekenis voor de praktijk. Ook in de planningsdocumenten op korte termijn zijn doorgaans weinig gegevens betreffende dit leergebied opgenomen en is er geen sprake van doelgerichtheid.

De observaties, documentanalyse en gesprekken maken duidelijk dat er een substantieel onevenwicht is tussen de muzische domeinen. Beeldend werk komt het vaakst voor. Muziek komt geregeld aan bod, media is sterk leerkrachtafhankelijk en de domeinen drama en beweging zijn ondergewaardeerd. De inzet van de leerkrachten en de soms sterke individuele uitwerkingen kunnen niet voorkomen dat bepaalde onderdelen ontbreken of stiefmoederlijk behandeld worden ten gunste van beeld en persoonlijke voorkeuren ten aanzien van de meer vertrouwde (deel-)domeinen. Hierdoor bestaat het risico dat domeinen niet in hun volle breedte aan bod komen maar dat het gaat om een lied, een rijmpje, een beeldend werkstuk, ... Het domein beeld is het best in de breedte uitgewerkt. Het beperkt zich niet tot een diversiteit aan vormgevingen maar ook het beschouwende (een kunstenaar en zijn werk leren kennen) kan aanleiding geven tot expressie. Dit domein komt ook soms aan bod in het taakwerk, bijvoorbeeld aan de hand van uitgeschreven stappenplannen. De mate waarin muziek een brede uitwerking krijgt, verschilt van leerkracht tot leerkracht. Het zingen van liedjes wordt soms uitgebreid door het werken met kleurenpartituren, het spelen met klank en ritme, het gebruiken van instrumenten en lichamelijke slagvlakken... Het beluisteren van muziek krijgt ook een plaats. Zo maken kinderen kennis met verschillende genres (van klassiek tot reggae) en kiezen ze een passend radiostation in functie van het werk. Sommige leerkrachten hebben ook veel werk gemaakt van media door het actief levendig houden van een blog, door foto's te nemen en te bewerken, door de kinderen met het smartboard te laten werken, ... Dramatische spelvormen en expressief bewegen komt zelden voor. Heel wat kinderen genieten wel van het dansen onder de middag op de speelplaats.

De leerkrachten zorgen geregeld voor linken met het lopende thema (leergebied wereldoriëntatie) om samenhang te bekomen. Ook andere integratie-activiteiten komen al eens voor zoals boeken die aanleiding zijn tot persoonlijke expressie. De integratie tussen domeinen kan nog versterkt worden en er zijn weinig schoolafspraken gericht op verticale samenhang of het in kaart brengen van persoonlijke ontwikkelingen of sterktes.

De leerlingen gaan geregeld naar musea of wonen theaterstukken bij. Er zijn samenwerkingsverbanden met onder meer lokale musea, hogeschool en muziekacademie die aanleiding kunnen geven tot bescheiden workshops maar evengoed tot grootschaliger projecten. In het schoolgebouw zijn heel wat beeldende werkstukken geëtaleerd.

Korte muzische tussendoortjes en het betrekken van ouders komen eveneens voor.

Materieel beheer

Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over een goed uitgerust crealokaal. Dit is een troef en wordt gebruikt voor beeldend werk en taakwerk. In deze ruimte bevindt zich een grote variatie aan materiaal voor beeldend werk en techniek. Ook muziekinstrumenten zijn beschikbaar maar mogen in deze ruimte niet gebruikt worden. Ook in de lagere afdelingen zijn materialen en dragers voor beeldende verwerking, handpoppen en een muziekkoffer beschikbaar. Kranten en smartboards worden aangewend in functie van het domein media. Sommige leerkrachten zouden deze laatste graag nog verder zien toenemen.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Leerlingvolgsysteem
Kindvolgsysteem

Op schoolniveau is nog weinig nagedacht over de evaluatie van dit leergebied. De leerkrachten geven aan dat dit niet altijd evident is. Er zijn geen criteria en in de praktijk is het vaak de leerkracht die enkele vraagjes stelt of een focus bepaalt. Ook hier komen niet alle domeinen voldoende aan bod. Dit is ook merkbaar aan het rapport waarbij enkele domeinen gescoord worden op een vierpuntschaal. Soms komen bij de evaluatie naast het product ook onderdelen van het muzisch proces ter sprake. Waardevol zijn de positieve benadering en het aan bod komen van peer- en zelfevaluatie. Het idee leeft om een portfolio op te starten.

Begeleiding

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De beeldvorming over dit leergebied is eerder beperkt. Het maakt geen deel uit van het leerlingvolgsysteem en er is weinig zicht op de muzische ontwikkeling overheen klassen. Hierdoor krijgt het deficit-denken (sterke gerichtheid op het tekort) teveel ruimte en worden muzische sterktes nog weinig aangewend als hefboom voor andere ontwikkelingsdomeinen (bijvoorbeeld woordenschatontwikkeling).

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Op dit moment volgen twee leerkrachten een nascholing rond theater. In het verleden waren er wel workshops in samenwerking met het Museum voor Schone Kunsten te Gent die uitmondten in een muzisch project. Op schoolniveau is dit leergebied momenteel geen prioriteit.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR personeelsformatie)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 28)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Professionalisering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, ontwikkeling.

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

Motivering

De school beschikt over een visie op professionalisering en een nascholingsplan waarop individuele en teamgerichte nascholingen zijn weergegeven. De school werkt met prioriteiten en dit schooljaar staan de pedagogische studiedagen in functie van de gekozen prioriteit. Er is nog geen duidelijke en transparante procedure over de wijze waarop prioriteiten tot stand komen.

De leerkrachten hebben voldoende vrijheid en mogelijkheden om nascholing te volgen. Het kan gaan om korte nascholingen of meer langdurige trajecten (BaNaBa, Daltonopleiding). De directeur, de zorgcoördinator en de leerkrachten maken hier gebruik van. Op teamniveau zijn er de tweewekelijkse personeelsvergaderingen die ook didactisch-pedagogische agendapunten bevatten en waarvan de agenda op voorhand wordt doorgestuurd naar de teamleden. Het gebeurt ook dat bepaalde inhoud (voorstelling nieuw leerplan bijvoorbeeld) door een pedagogisch begeleider worden aangebracht. De uitwerking van pedagogisch-didactische items is doorgaans wel nog sterker gericht op organiseren dan op leren. Dit leren van en met elkaar gebeurt vaak tijdens informele momenten of tijdens het concreet plannen van activiteiten of ondersteuning. Ook op (deel)teamniveau lopen een aantal trajecten zoals het traject in de kleuterschool rond taalstimulering in de kleuterklas (onder meer vanuit de hoekenwerking). Verder is de school ook ingestapt in een traject met andere methodescholen rond de leerplanimplementatie wereldoriëntatie met ondersteuning vanuit de begeleiding. De school beschikt over een onthaalmap en een onthaalprocedure voor nieuwe collega's. In de nabijheid van de school bevindt zich ook een leercentrum waarvan leerkrachten wisselend gebruik maken. De directeur maakt werk van functioneringsgesprekken en nabesprekingen van klasbezoeken waarbij ook tips worden aangereikt. Het bij elkaar hospiteren, coaching op de klasvloer en gerichte overdracht van expertise tussen collega's heeft nog groeikansen.

Het doelgericht evalueren van opleidingstrajecten of prioriteiten is nog geen cultuur. Het nascholingsplan van 2011-2012 werd wel kort geëvalueerd. Van het traject dat momenteel loopt in de kleuterschool rond taalstimulering zijn concrete resultaten merkbaar tot op het niveau van de klasvloer.

De grote bereidheid tot leren en bijscholen van het team staat garant voor blijvende ontwikkeling.

4.2 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

4.3 Begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning, ontwikkeling.

4.3.1 Leerbegeleiding

Motivering

De school beschikt over een schooleigen visie op zorg waarin zij ijvert voor een planmatige aanpak en het opnemen van de eerstelijnszorg. De zorgwerking staat uitgeschreven en er is een taakverdeling gebeurd. De school heeft recentelijke aanzienlijke inspanningen geleverd om zorgstructuren en –procedures uit te werken en heeft hiertoe een zorgbeleidsplan, een prioriteitenplan met acties op korte en langere termijn en een jaaractieplan uitgeschreven. Ook de klaszorgmap waarover alle klasleerkrachten beschikken draagt bij tot een meer gestroomlijnde werking.

De school vertoont een open houding naar kinderen met verschillen in mogelijkheden en sociaal-culturele achtergronden. Deze kinderen worden op een natuurlijke wijze opgenomen in de schoolwerking. De aanwezige diversiteit zou zich nog meer kunnen weerspiegelen in het klas- en schoolbeeld. Ook de ouders worden professioneel en warm benaderd en er is geïnvesteerd in wederzijdse communicatie, betrokkenheid en samenwerking. In het handelen van de leerkrachten staat het welzijn van de kinderen voorop. Er is differentiatie naar tempo, niveau en interesse maar de eerste vorm van differentiatie overheerst in heel wat groepen. Via de Daltonwerking wordt werk gemaakt van belangrijke attitudes zoals zelfstandigheid, samenwerken en verantwoordelijkheid. Naargelang de kinderen ouder worden besteden ze meer tijd aan taken en het plannen/evalueren via het taakbord en de taakbrieven. Materialen zoals stiltebeer, verkeerslichten en vraagkoker werken hierbij ondersteunend. De Daltontaken bieden ook differentiatiemogelijkheden. Preteaching, verlengde instructie en teamteaching kunnen nog vaker overwogen worden. Er is een inventaris van zorgleerlingen, van leerlingen met sticordimaatregelen (leerlingen met reken-, lees- en gedragsproblemen), van leerlingen met een individueel handelingsplan (neveninstromers met een achterstand) en er is een leerling met een individueel traject voor wiskunde. De criteria om al dan niet tot een bepaalde lijst te behoren zijn niet duidelijk evenals de gerichte ondersteuning die deze kinderen krijgen. De planmatige en doelgerichte ondersteuning is vaak onvoldoende concreet uitgewerkt en de leerlingenfiches en groepshandelingsplannen zijn vooral een weergave 'achteraf' van de uitgevoerde interventies. Ook over de evaluatie ervan kan nog nagedacht worden.

De school beschikt over een zorgteam. Wie daar nu precies deel van uitmaakt (brugfiguur, leerkracht anderstalige nieuwkomers) en welke rol of taak deze groep heeft, is onduidelijk. Momenteel is het een groep collega's die vooral samenwerkt rond het ondersteunen van kinderen. De zorgcoördinator werkt vooral op schoolniveau maar voorziet een verschuiving richting kindniveau. Het stroomlijnen van plannings- en evaluatiedocumenten, overlegmomenten en vraaggestuurd ondersteunen van leerkrachten behoren tot haar taken. Het vraaggestuurd ondersteunen van collega's door middel van tips en materialen is goed maar het coachende, gericht op versterken van leerkrachtvaardigheden, komt tot op heden minder voor. Een voltijdse zorgleerkracht ondersteunt het zorgbeleid maar werkt ook preventief en remediërend met kinderen en groepen met momenteel een hoofdaccent op het kleuteronderwijs. Een tweede zorgleerkracht beschikt over een beperkt aantal zorguren voor ondersteuning in de lagere afdeling en het uitwerken van het gezondheidsbeleid. Het gezondheidsbeleidsplan (met een visie en een brede waaier aan concrete initiatieven), de speltheek en de acties vanuit het brugfigurenproject om de communicatie en betrokkenheid van ouders te optimaliseren, verdienen waardering. De samenwerking van de klastitularis met de zorgleerkrachten, de leerkracht van de klas voor anderstalige nieuwkomers en het CLB (Centrum voor LeerlingenBegeleiding) loopt goed. Er lopen momenteel heel wat projecten/methodieken met een sociaal-emotionele inslag maar dit zijn eerder persoonlijke initiatieven en er zijn weinig schoolafspraken of vormen van afstemming. Het LVS (leerlingvolgsysteem) bestaande uit verschillende soorten screenings en gestandaardiseerde testen uit verschillende leerlingvolgsystemen kan verder verbeterd worden: één (doorgaande) lijn in steken, sterktes verrekenen, voldoende breed uitwerken, ...

De school organiseert onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers en krijgt hiervoor aanvullende lestijden. In het verleden werd de school al met deze specifieke doelgroep geconfronteerd, maar er was weinig stabiliteit en continuïteit in de inzet van leraren om het onthaalonderwijs te verzorgen. Op dit ogenblik beschikt de school over een onthaalleraar met de nodige expertise en is het onderwijs aan anderstalige nieuwkomers volop in ontwikkeling. Deze nieuwe leraar zoekt enthousiast naar gepast materiaal, wil doelgericht werken vanuit een weloverwogen visie en is bereid zich verder te professionaliseren. Het team kiest voor een semi-geïntegreerde benadering en de begeleiding richt zich op taalvaardigheid en sociale integratie. De taalinterventies worden geregistreerd en de vorderingen van de leerlingen worden geëvalueerd en opgevolgd in functie van de vooropgestelde doelen. De taalportfolio en de 'Kolibritaakbrief' zijn hierbij sterk ondersteunende documenten. Tijdens de doorlichtingsfase werden – in samenspraak met het zorgteam – individuele werkplannen opgesteld. Hoewel de school investeert in een open en constructieve communicatie en veelvuldig overleg, ontbreekt voor het ogenblik een gemeenschappelijke gedragen en geëxpliciteerde visie op het onthaalonderwijs. Het blijft een uitdaging voor dit team om het onderwijs gericht naar anderstalige nieuwkomers doelgericht en handelingsplanmatig uit te bouwen op basis van een duidelijk uitgewerkte strategie en vanuit een gezamenlijke visie. Daarnaast zal een betere afstemming tussen de werking van de onthaalklas en de reguliere klas, de doeltreffendheid van de begeleiding ten goede komen.

Om het GOK-beleid (gelijke onderwijskansen) uit te bouwen, volgde de school de decretaal vastgelegde procedure. Om greep te krijgen op de beginsituatie werden inputkenmerken in rekening gebracht. Voor de laatste cyclus koos de school dan ook voor het uitwerken van de thema's 'preventie en remediëring' en 'taalvaardigheidsonderwijs'. Het GOK-beleid beoogde een aantal relevante doelen. Deze waren niet op school-, leraar- en leerlingenniveau geordend en weinig schoolspecifiek geformuleerd. De school heeft de geplande acties opgezet en geëvalueerd. Dit schooljaar wil de school haar SES-beleid (sociaal-economische status) verder richten op 'preventie en remediëring van leerachterstanden' alsook haar 'taalvaardigheidsonderwijs' optimaliseren. De school ontwikkelde nog geen samenhangend talenbeleid.

De doeltreffendheid van de zorginitiatieven worden weinig onderzocht, de expertise ten aanzien van preventief en remediërend werken is nog verder te ontwikkelen en de zorgverbredende interventies kunnen nog meer doelgericht, systematisch en transparant worden aangepakt.

De school heeft in het recente verleden een grote evolutie doorgemaakt richting een meer professionele en gestructureerde aanpak en heel wat teamleden hebben zich bijgeschoold rond dit thema.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Het grote aantal schoolorganisatorische noden neemt veel tijd in beslag en verdringt soms het pedagogisch-didactische beleid. Het is de bedoeling om dit luik meer ruimte te geven, door onder meer inhoudelijke werkgroepen op te richten naast deze die meer gericht zijn op projecten en evenementen. De directeur neemt planningsdocumenten door, kijkt na in welke mate de klasorganisatie en –inrichting een weerspiegeling zijn van de Daltonpedagogiek, ... Hij laat ruimte voor overleg maar hakt ook zelf knopen door. Hij wordt algemeen gewaardeerd maar ook soms als veeleisend ervaren.

De school beschikt over visie(-elementen) betreffende de eigen school- en zorgwerking. Deze werden besproken met het team en kunnen nog meer gebruikt worden als uitgangspunt voor het opstellen van beslissingen en procedures.

Allerhande vormen van informeel en formeel overleg komen op school veelvuldig voor. Tijdens de teamvergaderingen, die een vaste, terugkerende structuur hebben, komen heel wat thema's aan bod. Naar verluidt zou de efficiëntie nog verder kunnen toenemen door een betere vorm van tijdsbewaking, bij het onderwerp te blijven en te komen tot heldere besluiten.

Kwaliteitszorg en –bewaking kunnen nog aan belang winnen. Zo zouden gegevens op schoolniveau grondiger geïnventariseerd, geanalyseerd, gecommuniceerd en gebruikt kunnen worden. De school hanteert nog geen procedures die op transparante wijze leiden tot het bepalen van prioriteiten. De prioriteiten zijn vaak weinig doelgericht en planmatig uitgewerkt. De school wil hier meer werk van maken. Het schoolwerkplan bevat nuttige informatie die haar werking toelicht. Er zijn samenwerkingsafspraken terug te vinden in het ABC-boekje, het schoolreglement, ... Schoolafspraken zouden de vele, losse initiatieven, die elkaar soms overlappen en geen doorgaande lijn vinden, meer laten renderen. De directeur volgt de werking op, doet klasbezoeken en nabesprekingen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- KLEUTERONDERWIJS
- De doelgerichte werking zowel in functie van de planning als de bewaking van het aanbod.
- Het brede aanbod voor beide onderzochte leergebieden.
- De geïntegreerde en activerende aanpak die zorgt voor motivatie en samenhang.
- De wijze waarop de kleuterafdeling werkt aan natuurlijke en impliciete taalverwerving.
- De vele, rijke en gevarieerde talige en muzische ervaringskansen.
- Het belang en effect van het lopende nascholingstraject rond taalstimulatie.
- LAGER ONDERWIJS
- De garanties inzake het brede aanbod en de doorgaande lijn voor Nederlands.
- De natuurlijke en functionele taalgebruikssituaties als oefenkansen voor het ontwikkelen van de mondelinge taalvaardigheid.
- De aandacht voor spelling, schrift en lezen (inclusief het leesplezier).
- Het strategisch schrijfonderwijs en de variatie aan tekstsoorten.
- De differentiatie en andere zorginitiatieven voor Nederlands.
- Een aantal sterke, muzische uitwerkingen.
- De aandacht voor het domein 'beeld', zowel naar frequentie als op vlak van brede benadering.
- De samenhang van het muzisch werk met de lopende thema's.
- De samenwerking met lokale musea en externe partners.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Bereidheid en openheid van het team tot leren en ontwikkelen.
- De participatie aan nascholingsinitiatieven.
- Aandacht voor langdurige trajecten op individueel en teamniveau.
- De zorg van het gehele team voor het welzijn en de zelfstandigheid van de kinderen.
- De preventieve zorgaanpak en de snelle interventies bij taal- en rekenproblemen.
- De evolutie van het zorgbeleid en de zorgwerking naar een meer professionele aanpak door het opzetten van zorgstructuren en –procedures.
- De communicatie, betrokkenheid en samenwerking met ouders.
- Een aantal waardevolle initiatieven vanuit het gezondheidsbeleidsplan en de werking voor anderstalige nieuwkomers.

Wat betreft het algemeen beleid

- Uitgeschreven documenten die een weergave zijn van de visie en de werking van de school.
- De ruimte voor overleg en de opvolging van de werking door de directeur.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- KLEUTERONDERWIJS
- Meer investeren in de uitbouw van een systematische en expliciete vorm van woordenschatverwerving.
- De doorgaande lijn betreffende representaties richting woordbeeld uitwerken.
- LAGER ONDERWIJS
- Het aantal vrije, creatieve en functionele schrijftaken laten toenemen.
- Afspraken maken over de evaluatie van schrijven en luisteren/spreken.
- Een doelgerichte benadering voor het leergebied muzische vorming voorzien die betekenis heeft voor de praktijk.
- Schoolafspraken maken over de planning, evaluatie en rapportering van muzische vorming.
- Het bestaande onevenwicht tussen de muzische domeinen wegwerken.
- De muzische werking meer betekenis laten krijgen in het (preventieve) zorgverhaal.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het aanwenden van transparante procedures voor de prioriteitsbepaling.
- Meer gerichte methodieken hanteren om het leren van en met elkaar te laten toenemen.
- Het doelgericht evalueren van prioriteiten en trajecten.
- Een meer planmatige en doelgerichte ondersteuning en evaluatie van interventies betreffende zorg.
- Het beter afstemmen en stroomlijnen van de inventarisering van kinderen met zorgvragen, de versnipperde acties rond het bevorderen van de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen en de plannings- en screeningsdocumenten behorende tot het leerlingvolgsysteem.
- De visie en werking ten aanzien van de anderstalige nieuwkomers verder uitbouwen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De kwaliteitszorg en –bewaking verder optimaliseren.
- Het pedagogisch-didactische beleid meer ruimte geven.
- De druk vanuit het beleid op het team doseren en de vergaderingen efficiënter maken.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Garanties inbouwen dat aan de onderwijsdoelstellingen van alle muzische domeinen gewerkt wordt.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Jan Devos de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	